

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Mishnayot

‘im perushe ... Rabenu ‘Ovadyah mi-Berçinorah ve-Tosfot Yom Tōv ...
Ve-elu nitosfu ... kol hilufe girsa’ot, mar’eh meqomot ba-Rambam u-ve-Ṭur
ve-Sh.‘A ... u-mar’eh meqomot ba-Shas

Seder Mo‘ed

**Berçinorah, ‘Ovadyah ben-Avraham mi-
Dihrenfurt, 543 [1782 oder 1783]**

הגיגח תכסמ

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11110

ולא מוליכין כו' אלא בסלים פי' הר"ב שלא לבייש כו' גמ' ואפי' בחול קאמר' ואשמעינן הא בחס"מ דמהו דתיירא כל היכא דלא יראה דרך אבילות' אלא דורון ומשיבות עדיף טפי קמ"ל הר"ן: ולא בקטן' מפורש במשנה ג' פי"ו דכלים: ח שלא להרגיל

אפי' אפי' ט"ו זת ההספד . שהמועד אכור וי"ד ט"ד בנשט אפי' ט"ה בהספד ובתעניות . רמב"ם כו"א מהלכות אבל: ורא' של נשים לעולם . מפני הכבוד . פירש"י ששופעות זיבה . ומ"ס הר"ב דכתבי ותמת וגו' ה"ק ר' איעזר בגמ' וז"ל דמתני' טעמא דקרא מפרשת: מענות מותרש במשנה דלקמן: רבי ישמעאל' הר"ב גורם ר"ש וכן גורם רמב"ם והמביד גורם רשב"ג: מענות אבל לא מטפחות' (גמ' יורו' ורי"ף ישמעאל) אומר הסמוכות למטה מטפחות: מ ראשי חדשים . בחנוכה . ובפורים . מענות ומטפחות בהובזה . אבל לא מקוננות . וכן משנה שבגמ' ורי"ף ל"ג אבל ול' רמב"ם כפי"א מהל' אבל . מענות ומטפחות אבל אין מקוננות לא בזה ולא בזה: נקבר המת' אפי' כר"ח . חנוכה . (ופורים) וכל שכן בחול המועד דחמיר טפי: פליקא לה מסכת מועד קטן

ולא חוללים במועד חליצת כתף שרועותיהן וכתפיהן מגולר: ולא מברין . סעודה ראשונה שאכל אסור לאכול משלו ורגילים להברותו ברחובה של עיר . ובמועד אין מברין אלא קרוביו בחוך ביתו: ואין מברין אלא על מטוב זקופות' ואפי' בחוך ביתו אין מברין אותו על מטות כפויית שרגילין שאר ימות השנה כל קרוביו . ומי שלבגוס בו . לאכול עמו על מטה כפוייה לארץ . ובמועד אין מברין אלא על מטות זקופות: ואין מוליכין הסעודה לבית האבל: לא בבגולא . דרך כבוד: ולא באסקוטלא . כמין שלחן קטן של כסף או של זהב . או של זכוכית ואני שמעתי קערה של כסף . שכן בלעז קורין לקערה סקודיל"א: אלא בסלין . של ערבה קלופה שלא לבייש העניי' שבאין להברות' שאין להם עבלא ואסקוטלא: ופותרין את הרבים ונותנים להם רשות לילך מיד: ה אין מניחין את המטה של מת ברחוב' במועד: לעולם אפי' בחול' דכתבי (במדבר ב') ותמת שס ארים ותקצר שס סמוך למיתה קבורה: מטפחת' מספקות כף אל כף: ר"ש אומר כו' ואין הלכה כר"ש: ט' ואשה רעוטה קניה' ומדכתבי ולמדנה

ולא חליצין . ואין מברין . אאקרוביו של מת . ואין מברין אלא על מטה זקופה . אין מוליכין לבית האבל . לא בטבלא . ולא באסקוטלא . ולא בקטן . אלא בסלים . ואין אומרים ברכת אבלים במועד . אבל עומדין בשורה . ומנחמין ופותרין את הרבים: ח' אין מניחין את המטה ברחוב שלא להרגיל ארת ההספד: ולא של נשים לעולם . מפני הכבוד . נשים במועד . מענות אבל לא מטפחות' (גמ' יורו' ורי"ף ישמעאל) אומר הסמוכות למטה מטפחות: מ ראשי חדשים . בחנוכה . ובפורים . מענות ומטפחות בהובזה . אבל לא מקוננות . נקבר המת' לא מענות ולא מטפחות איזהו עינוי' שכולן עונות כאחת קינה שאחת מדברת . וכולן עונות אחריה שנאמר (ירמיה ט') ולמדנה בנות יכנסנהי . ואשה רעוטה קינה . אבל לעתיד לבא . הוא אוכר (ישעיה כ"ח) ברעה הכות לנצח: נשלמה בסכת מועד קטן

ולא חוללים במועד חליצת כתף שרועותיהן וכתפיהן מגולר: ולא מברין . סעודה ראשונה שאכל אסור לאכול משלו ורגילים להברותו ברחובה של עיר . ובמועד אין מברין אלא קרוביו בחוך ביתו: ואין מברין אלא על מטוב זקופות' ואפי' בחוך ביתו אין מברין אותו על מטות כפויית שרגילין שאר ימות השנה כל קרוביו . ומי שלבגוס בו . לאכול עמו על מטה כפוייה לארץ . ובמועד אין מברין אלא על מטות זקופות: ואין מוליכין הסעודה לבית האבל: לא בבגולא . דרך כבוד: ולא באסקוטלא . כמין שלחן קטן של כסף או של זהב . או של זכוכית ואני שמעתי קערה של כסף . שכן בלעז קורין לקערה סקודיל"א: אלא בסלין . של ערבה קלופה שלא לבייש העניי' שבאין להברות' שאין להם עבלא ואסקוטלא: ופותרין את הרבים ונותנים להם רשות לילך מיד: ה אין מניחין את המטה של מת ברחוב' במועד: לעולם אפי' בחול' דכתבי (במדבר ב') ותמת שס ארים ותקצר שס סמוך למיתה קבורה: מטפחת' מספקות כף אל כף: ר"ש אומר כו' ואין הלכה כר"ש: ט' ואשה רעוטה קניה' ומדכתבי ולמדנה

ומחה' אהים דמיעה מעל כל פנים . וגו' : נשלמה בסכת מועד קטן אלא קינה' אחת חומרת' וחברתה עונה: אבל לעתיד לבא אומר בלע המות לנצח' שיבלע הקב"ה את המות' וכלן עונות שירה שאין מיתה' ואין דמעה' ונקטינן להאי קרא הבא' משום אל תעמוד בדבר רע [לכן ראה לסיים בטוב:] :

נשלמה בסכת מועד קטן

באשר השלים לרבר על הוטים וחובותיהם' וכל מה שנתחבר אליהם' חתם הענין במסכת הגינה' שענינה בחובת שלשה רגלים' והגיחה באחרונה' בשביל שאינו ענין כללי' כשביל שאינה חובה אלא על הוברים' כמ"ש (שמות כ"ג) וראה כל זכורך' רמב"ם :

מסכת חגיגה

מסכת חגיגה

פרק א הכל

פרק א הכל

מסכת חגיגה

פרק א הכל

חייבין בראיה

חייבים בראיה' כתב הרב' והכל לאתווי מי שחזיו עבד וחזיו בן חורין' ואין כן הלכה' דחוויה היא' מקמי הא דרבינא בדף ד' דדייק מדתנן בסיפא ועבדים שאינם משוחררים' דלחגי עבדים' מאי שאינם משוחררים אלא שאינם משוחררים לגמרי ומאי ניהו מי שחזיו עבד' וחזיו בן חורין' ואמרין בגמ' גריס כרקין כאן במשנה בלומר משנה ה' פ"ד דגיטין דמשנה ראשונה אמרו כ"ה עובד את רבו יום אחד' ואת עצמו יום אחד ובאחרונה חזרו להורות כדברי ב"ש . דכופין את רבו לשחרר' ולפיכך למשנה ראשונה עבדינן ליה תקנה במצות' בן חורין' ואין כן הלכה' שמי שחזיו עבד וחזיו סהו

א ענין כ' ב"ב פ"ב ח"ג ע"ג ס"א

בן חורין פטור מן הראיה * מצינו לד עבדות שבו : חוץ מחרש *
ואע"פ שהוא מדבר * ואפי' חרש באזנו אחת * פטור * דכתיב
(דברים ל"א) צבוא כל ישראל לראות את פני ה' וכתיב בתריה
למען ישמעו * פרט למי שאין לו שמועה גמורה * והשומע ואינו

שהוא חייב בהן מספק * מדברי סופרים * ולמשנה אחרונה אמרו
שלא יעשה המלוה * כי יוכי שנוכל למהר לרבו שיסחררנו כדי
שלא ימנע מן המלוה * זוהי שטת הרמב"ם אבל לר"ש השטה
בהפך * דלמשנה אחרונה דכופין לשחררו הוי כאלו משוחרר
ולפיכך חייב * וכשיטה זו * כתב

הר"ב דרפ"ח דפסחים :

חוץ מחרש * כתב הר"ב ואע"פ
כו' וכתיב בתריה למען
ישמעו וכו' צ"ל הקהל * וילפינן
ראיה ראיה * גמ' * ומתניתין
דקתני חרש סתם * והתנן במשנה
צ"פ * דתרומוות חרש שדברו צו
חכמים בכל מקום אינו לא שומע
ולא מדבר * הא אמרינן בגמרא
דמתניתין חסורי מחסרה והכי
קתני וכו' : שומע פירשתו
דרפ"ק דתרומוות :

היין מחרשי * שומה * וקטן * וטומטום *
ואגדרוגנוס * ונשים * ועבדים שאינם
משוחררים * החיגר * והסומא * והחולה *
והזקן * ומי שאינו יכול לעלות ברגליו *
איזוהו קטן * כל שאינו יכול לרבו על
כתפיו של אביו * ולעלות מירושלים להר
הבית * דברי ב"ש * וב"ה אומרים : * כל
שאינו יכול לאחוז בידו של אביו * ולעלות
מירושלים להר הבית * שנא' שלש רגלים :
ב"ש אומרים * הראייה שתי בסף *
וחגיגה

בשים ועבדים * יש להקשות
דכולהו תני בלשון יחיד * חוץ מנשים ועבדים * ואשכחן במשנה
ג' פ"ק דברכות נשים ועבדים וקטנים * ואשכחן במשנה ד' פ"ח
דצ"ק * דתני כולהו בלשון יחיד * חרש שוטה וקטן האכה
והעבד * ולא הבימותי דברי התוספות שכתבו וז"ל * לא שייך
לאקשווי אמאי תני לשון רבים * ותנא * קטן חרש לשון יחיד
כדדייק פ"ק דנדה גבי קטנות * והכא קתני אשה * דהכא תרי
עניני * ולא דמי חד לאידך * דחרש ושוטה פטור מכל המלות *
כדאמר לקמן * וקטן * לא ידעינן דפטור מקרא * רק מק"ו
דנשים פטורות דכתיב וכו' * טפלים לא כ"ש * דהכי דייק
צ"פ * דקדושין טפלים חייבין * נשים לא כ"ש * ע"כ * וקשיא
לי דהתם בקטנות ואשה * טפיהו תרי עניני * דקטנות לענין
מיאין * ואשה לענין עיגון * כמו שהוא ברפ"ו דעדות * ועוד
דקטן דפטור * מטעם שוטה דפטור מכל המלות * כמ"ש הר"ב
והכי איתא ברבייתא בגמ' * וז"ע : ועבדים כתב הר"ב
דכל מצוה כו' * מפורש ברפ"ג דברכות :

ועוד הוא אומר צבוא כל ישראל לראות * ועבדים לאו
בכלל ישראל נהו : החיגר והחולה והזקן * ושאינו יכול לעלות
ברגליו מירושלים לעזרה * כגון שהוא מעונה ביומיו * כל הני
ילפינן להו מדכתיב שלש רגלים * יצאו אלו שאינן יכולין לעלות
ברגליהם * והסומא * דכתיב צבוא כל ישראל לראות כשם
שהם באים לראות * כך הם באין לראות הר קדשו ובית שכינתו
לאפוקי סומא * ואפי' בעינו אחת * שהרי אין ראייתו שלימה :
שלש רגלים * הראוי לעלות ברגליו חייבו הכתוב * וכיון גדול
פטור מן התורה קטן נמי לאו ברחוק הוא : ב הראיה שתי
כסף * גדול הבא לראות * צריך להביא עולה * שנאמר (שמות
כ"ג) לא יראו פני ריקם * ואינה פחותה משתי מעות כסף *
שהם משקל ל"ב גרעמי שעורה מן הכסף הצרוף *
וחגיגה

כתב הר"ב דכתיב צבוא כל ישראל לראות * כשם שהם באים לראות כו' *
חגיגה * ולעיל כתבתי דילפינן ראייה ראיה * אבל בגמ' דהכא ריש פרקין ודף ד' * וריש סנהדרין * וריש ערכין *
שנאמר יראה יראה כדרך שבא לראות (לפני המקום בב' עיניו של מקום) כך בא לראות (המקום בב' עיניו) :
שאינו יכול לעלות ברגליו * לשון הר"ב מירושלים לעזרה * וכן לשון רש"י * וכתבו התו' ורבותא נקט * דלא מציעיא
מעירו דלא חצי סליק לעזרה * והה"נ אם הוא אינו יכול לעלות מעירו לירושלים * כדמשמע בגמ' * ע"כ * והא
דנקטו לעזרה * ולישנא דמתניתין בין בבית שמאי בין בבית הלל להר הבית * משום דגמרא דף ז' * מאי והראיון (דרפ"ק
דפיאה) רבי יוחנן אמר ראיית פנים בעזרה * משמע ודאי דראייה דוקא בעזרה היא * וכך כתב הרמב"ם בפרק א' מהלכות
חגיגה * הראייה האמורה בתורה היא שנראה פניו בעזרה והטעם שהעזרה היא במקום חצר המשכן * והיא ממנה שכינה *
כתפוסה במשנה ח' פרק קמא דכלים * ולפיכך הראייה שם היא * דמתקיים בה את פני ה' * אבל הר הבית כנגד מחנה לוייה
היא * ומתניתין דנקטה הר הבית * היינו טעמא שכשיכול לעלות להר הבית שהוא בשפוע ההר * ממילא הוא עולה עוד
במעלות העזרות * ששם מעלות עשויות * ועיין משנה ט' פ"ק דמס' בכורים * ומ"ש שם בס"ד * ושם ראיתי שהוא צעיר
בירושלמי * היכן מראה פנים בהר הבית * או בעזרה * ופשיט להו מן תוספתא שהוא בעזרה * ומה שכתב הר"ב מדכתיב שלש
רגלים * ולא אמר פעמים * כמו שאמר במקום אחר רמב"ם :

ב הראיה כתב הר"ב הבא לראות צריך להביא עולה * שנאמר ולא יראו פני ריקן * דנאמר חגיגה להדיוט * ונאמר ראייה
לגבוה * מה חגיגה האמורה להדיוט * צראו לו * אף ראיה האמורה לגבוה צראו לו * צרייתא בגמ' דף ז' :
וחגיגה

ש"אין זביחה אלא זבהמה דעוף נחלק ומסתברא דהיינו דבגמרא עלה דברייא רב אשי אמר מושמחת נפקא ונלא אלו ש"אין זבן שמחה טוב ראיתי בירושלמי אבל לא בעופות ולא במנחות דכתיב זבח ה אוכלים שם התואר כד"א (ישעיה"ה) ונתן זרע לזרע ולחס ל וכל מביא שלמים מרובין בגמ' מהיכא מייתי לה הא לית ליה וקאמר דטופל מעות חולין למעות מעשר שני ומביא פר גדול ללא בעינן אלא שפאה לו שעור דמי אכילה ראשונה מהחולין ומתאי טעמא פירש

הר"ב ורש"י שלמים שליו חגיגה וכו' ש שלמו שמחה דכולו מן המעשר ועולות מועטו עולות ראיה רש"י מביא עולות מרובות דכתיב איש כמתנת ידו רש"י ו מי שלא חג פירש הר"ב שלמו חגיגתו ועולת ראיתו וכו' פ' הרמב"ם אבל שלמו שמחה כל הימים חייבים בשמחה ולפיכך לא שייך לומר זבן שם תשלומי הראשון חוגג את כל הרגל דתניא וחגותם אגמו חג לה' שבעת ימים יכול יהא חוגג והולך כל שבעה פ' ל אופו אופו אתה חוגג ואי אתה חוגג כל שבעה א"כ למה נאמר שבע' לתשלומין ובסמוך פירש הר"ב תשלומין דראשון דאופו יום ראשון עשאו הכתוב עקר והסאר תשלומין לו הני מפרש ליה ר"י ואף עלגב דר' אושעיא מפ' תשלומין זה לזה כל יום הכובע בעצמו ומיהו בחד סגי ואיכא בנייהו מיגר ביום ראשון וגחפסט ביום שני דלרבי יוחנן כיון דלא חזי בראשון כדתנן ברפ"ק לא חזי בשני ולרבי אושעיא אף ע"ג דלא חזי בראשון חזי בשני כבר פסק הרמב"ם

ש"אין חגיגה זבחה מהן ה אוכלין מרובין בני בית מרובין מביא שלמים מרובין רביס לפי האוכלים שיש לו חגיגתו ועולת ראיתו ויום טוב האחרון שמיני עצרת ואף ע"ג דרגל בפני עצמו הוא היו תשלומין דראשון וחג השבועות כמו חף על גב דלא היו אלא יום אחד יש לו תשלומין כל' מדאקשינהו קרא להדדי בחג המזות ובחג השבועות ובחג הסכות מה חג המזות יש לו תשלומין כל שבעה חף חג השבועות יש לו תשלומין כל' ו' והוליד ממנה מזור שהיו פסולים בישראל והן לו לזכרון לפיכך אין עונו נמחק בתשובה וכול הוא שיחיר דמי גניבתו ובולתו לבעלים ויהא מתוקן מן החטא ח היתר נדרים פורחים באויר מעטרמו יש במקרא שיוכל החכם להסיר הגדר ואין לסמוך עליו אלא כך מסור לחכמים בתורה שבעל פה הלכות שבת הלכות חגיגה והלכות משילה יש זבן הלכות סקן תלויות ברמו במקרא מועט כבר התלוי בשערת הראש והעבודות

חגיגה וכו' ש שלמו שמחה דכולו מן המעשר ועולות מועטו עולות ראיה רש"י מביא עולות מרובות דכתיב איש כמתנת ידו רש"י ו מי שלא חג פירש הר"ב שלמו חגיגתו ועולת ראיתו וכו' פ' הרמב"ם אבל שלמו שמחה כל הימים חייבים בשמחה ולפיכך לא שייך לומר זבן שם תשלומי הראשון חוגג את כל הרגל דתניא וחגותם אגמו חג לה' שבעת ימים יכול יהא חוגג והולך כל שבעה פ' ל אופו אופו אתה חוגג ואי אתה חוגג כל שבעה א"כ למה נאמר שבע' לתשלומין ובסמוך פירש הר"ב תשלומין דראשון דאופו יום ראשון עשאו הכתוב עקר והסאר תשלומין לו הני מפרש ליה ר"י ואף עלגב דר' אושעיא מפ' תשלומין זה לזה כל יום הכובע בעצמו ומיהו בחד סגי ואיכא בנייהו מיגר ביום ראשון וגחפסט ביום שני דלרבי יוחנן כיון דלא חזי בראשון כדתנן ברפ"ק לא חזי בשני ולרבי אושעיא אף ע"ג דלא חזי בראשון חזי בשני כבר פסק הרמב"ם

חגיגה וכו' ש שלמו שמחה דכולו מן המעשר ועולות מועטו עולות ראיה רש"י מביא עולות מרובות דכתיב איש כמתנת ידו רש"י ו מי שלא חג פירש הר"ב שלמו חגיגתו ועולת ראיתו וכו' פ' הרמב"ם אבל שלמו שמחה כל הימים חייבים בשמחה ולפיכך לא שייך לומר זבן שם תשלומי הראשון חוגג את כל הרגל דתניא וחגותם אגמו חג לה' שבעת ימים יכול יהא חוגג והולך כל שבעה פ' ל אופו אופו אתה חוגג ואי אתה חוגג כל שבעה א"כ למה נאמר שבע' לתשלומין ובסמוך פירש הר"ב תשלומין דראשון דאופו יום ראשון עשאו הכתוב עקר והסאר תשלומין לו הני מפרש ליה ר"י ואף עלגב דר' אושעיא מפ' תשלומין זה לזה כל יום הכובע בעצמו ומיהו בחד סגי ואיכא בנייהו מיגר ביום ראשון וגחפסט ביום שני דלרבי יוחנן כיון דלא חזי בראשון כדתנן ברפ"ק לא חזי בשני ולרבי אושעיא אף ע"ג דלא חזי בראשון חזי בשני כבר פסק הרמב"ם

פ"א מהלכות חגיגה כרבי יוחנן ותמה עליו הכ"מ דהא ר' אושעיא גדול מר' יוחנן ור"ט האחרון של חג ומצני שאם לא חג כו' שחוגג כו' ור"ט האחרון ת"ל (ויקרא כ"ג) בחדש השביעי תחוגג אותו מי שבעי' השביעי יכול יהא חוגג והולך החדש כלו ת"ל אופו (תרי אופו כתיבי) אופו אתה חוגג ואי אתה חוגג חוגגו לו ז' רבי שמעון בן מנסיא אומר איזהו מעוות כו' דדרשא דלעיל מסיפיה דקרא נפקא ליה דכיון שישב ובטל לו מעוות עשה שייך ביה חסרון ולא מעוות ומדע דבגמ' דלעיל א"ל בר יהיה להלל האי להמכות להמלאות מצעו ליה וי' איתא דמרישא דקרא שמעין ליה מאי קשיא ליה ומלישנא דר"ש אומר לא נידוק דלאסלוגי אתא דטובא איתנהו הכי ולא סלוגי כמ"ש בפרק ג' דבכורים משנה ו' זה הכא על הערוה והוליד ממנה מזור כו' פירש הר"ב והן לו לזכרון וכפי רש"י ומסוימו התוספ' אבל שאר עבירות רוצח וגזל אין עדין לפניו ע"כ וגרסא ליה דמלת וגזל כריך להצית וע"ז שהחליפו הע"ן בגימ' ל והנקודות מלאו בלמ"ד ונקטי התו רעיהו ועבודה זרה שהן חמורות כמו עריות כדאמרינן בעלמא ע"ו גילוי ערוה ושפיכות דמים ועיין משנה ה' פ"ב דיבמות מה שאכתוב שם פ"ד ח היתר נדרים פורחים באויר פ"ה הר"ב מעט רמו יש בזקרא כו' שדרשו לא יחל הוא אינו מיחל אבל אחרים מוטלין לו גמ' בהררים התלוים בשערה וכו' פירש הר"ב תולין ברמו במקרא מועט וכו' והלכות שבת מפרש בגמ' דהא דאמרי' מלאכת מחשבת חסרה תורה לא כתיבא בשבת אלא במשכן כתיב ונדסמך בפרשה ויקהל פי שבת לפי משכן אנו למדין מלאכת מחשבת לשבת וחגיגות מפרש בגמרא דהא דילפינן מדכתיב לא ילין חלב חגי עד בקר כמ"ש לעיל במשנה ב' איכא למדחי ולמימר דללאו תניין אתי לקרבנות הבאין בזה

ולא יליף מיניה דוחנותם היינו קרבן חגיגה • אלא חוגג • כלומר מחול • כמו יחובו ויגעו כשכור (תהלים פ"ז) אלא אתי מדבר מדבר • כתיב הכא ויחובו לי במדבר • וכתיב התם (עמוס ה') הוציאתם ומנחתם הגשמים לי במדבר וילפינו ומנחתם מיחובו • והואיל ומדברי קבלה

יליף • הוה כהררים התלוים בשערה • והמעילות מפרש בגמ' לכדתניא • נזכר בעל הבית ולא נזכר שליח • שליח מעל (בפירוש הר"ב למסנה ב' פ"ו דמעילה) שליח עני מאי קא עביד • דלא דמי לשאר • מוסיף מעות הקדש לחולין • דמידע ידע דליכא זווי דהקדש • אבעי ליה לעיוני • הכא מאי ידע • היינו כהררים כו' • הדינין וכו' • יש להם על מה שיסמכו • מפרש בגמרא • לדתניא • נפש תחת נפש • (שמות כ"א) ממון כו' • ויליף לה נתיבה דכאן • מנתיבה דדמי ולדות • דלעיל מיניה • והעבודות • להולכת הדם • דלע"ג שהיא עבודה שאפשר לנטלה • שיסמוט בצד המזבח וזרק • אפי"ה דין עבודה יש לה לכל דברי עבודה • לפגול וכו' • ויליף מדכתיב והקריבו • וזו קבלת הדם היא שהרי לאחר שחיטה נאמר • ואין הולכה אלא א"כ קבל • ואפקה בלשון הולכה • לומר דהולכה עבודה היא • וטהרות • דתניא (ויקרא י"ד) וזרק את דם צפרו וכו' • מים שכל גופו עולה בה • וכוה הו"ו • ועומאות • לבעדשה מן הפרן • ויליף דכתיב (שם י"א) כל הנגוע בהם • וכתיב (שם) כל אשר יפול עליו מהם הא כיצד עד שיגיע בתקנתו שהוא ככלו • שערו חכמים כבעדשה • שכן חומט תחלתו כבעדשה • ועיין מ"ש ברפ"ז דנדה • וערויות • לבתו מאנוסתו • דלא כתיבא • ואחיה הנה הנה • וימה וימה • כמ"ש בריש יבמות בס"ד :

פרק ב אין דורשין בעריות כו' • ומה שהביא זה הענין בזה המקום היה למה שאמר כמה שקדם הן הן גופי תורה • הרמב"ם • ומ"ש הר"ב בתו מאנוסתו • אחיה מדרשא מפורש בריש יבמות • בשלשה לשון הר"ב לשלשה • הכי מפרש בגמרא דל"כ כי קאמר ולא במרכבה ביחיד • וכיון שהוא יחיד ואינו שומע מרב • הכי הוא מבין מדעתו • ואפילו הכי אמרת לא • והדר קאמר אלא א"כ היה חכם ומבין וכו' • **ורא במרכבה • כתב הר"ב •** ורמב"ם פירש מציאת האל ותארו • פירש שזותיו וכיוויו • וביאר המכורש להלכות יבודי התורה • בפרק ב' • קראו לכל אלו הענינים מעשה מרכבה • דרך כבוד • כלומר ידיעת הבירה • כמו אין בנו • ולא בניבאים כח • לידע אותה על בוריה • אלא נשתדל בידיעת הנורות הנפרדות שהם קרובים ממנו • והם מורים על מציאותו כמו שורה במרכבה שיש לו רוכב • וכן אמר יחזקאל ע"ה • היא החי האשר ראיתי תחת אלהי ישראל וכו' ע"כ • והקשה הר"ב דא"כ חכמת המרכבה ה"ל למתני • ולא מעשה מרכבה כו' • ואין לתרץ דג"ו הרמב"ם ולא בארכבה • וכמו שהיא ג' הספרים • שבפי' קבצה בפירושו ובחבורו • מעשה מרכבה • ומה שפירש הר"ב מעשה מרכבה הוא שעל ידי הזכרת שמות כו' ישב"כ דוחק קצת לפי פירושו • דלא דמי מעשה דגבי מרכבה • למעשה דגבי בראשית • והתו' פירשו במעשה בראשית בשם ר"ת • שהוא שם מ"ב אותיות • היוצא מבראשית • ומסכוק שלאחריו • ע"כ • ואין ספק שהמקור מה שאסרו מללמדו • הוא על כח פועלתו • ומעשה שעי' נעשה • דאלו ידיעת אותיותיו ומלותיו בלבד • הרי נודע • וחלילה למהצרים הקדושים שהיו כותבין אותיות ומפרסמן • אותו אלו היה זה בכלל האסור • אלא שהאסור הוא על ידיעת הפעולה והמעשה שעי' • וכפירש' בפרק ד' דקדושין דף ע"א • שם בן י"ב כו' משרבו הפרינים המשתמשים בו • וכו' • ומעכשיו יפירושו במעשה שבבראשית ושבמרכבה • בענין אחד • באלו לא בא לעולם • לשון הר"ב אס לא כו' משמע שגירסתו אלו לא כו' • אבל בכלל הנוסחאות כגו' הספר • וכן בפירוש הרמב"ם • וכן בערוך ערך רת דגרם רתוי • (ומציא מתדרשי הו"ל שכן לשונם ומפרש טוח) וה"ג רש"י • אבל בגמ' בפסיקא שלא בא כו' •

והעבודות • הלכות עבודת הקדושות • הן הן גופי תורה • בגמרא מפרש דהן הן גופי תורה • קאמר • כלומר בין אותן שאין להם על מה שיסמכו • בין אותן שיש להם על מה שיסמכו בין אותן שכן כהררים התלוים בשערה • אלו ואלו גופי תורה :

פ"ב אין דורשין בעריות • לשלשה בני הדם כאחד אין דורשין להם סתרי עריות • כגון בתו • מאנוסתו • דלא כתיבא בקרא בהדיא (ואחיה) מדרשא • שמה בזין שמדבר הר"ב עם אחד • ישא ויתנו השנים ביניהם • ולא יסמו לבס לשמוע מפי הר"ב כשדרש בו אסור ויבואו להקל בעריות על ידי שפשו של אדם מתאווה להן וממדתן יותר משאר אסורים

שבתורה • ולא במעשה בראשית • במעשה ששת ימי בראשית • אפילו לשני בני הדם וכל שכן לשלשה • או יותר • דאמר קרא (דברים ד') כי שאלנו ליתים ראשונים • יחיד שואל ואין שנים שואלים • ולא במעשה מרכבה • שראש יחזקאל ושראה ישעיה • ורמב"ם פירש במעשה בראשית • החכמה הטבעיות ומעשה מרכבה מציאות האל והאריו • והמלאכים • והנפש והשכל ומה יהיה אחר המות • ואין נראה לי שיקרא כל זה מעשה מרכבה • דא"כ חכמת המרכבה הוה ליה למתני • אלא מעשה מרכבה • הוא שעל ידי הזכרת שמות של קדושה משתמשים בכתר • ולכיון איך משמרות המלאכים במעמדן • ואיך היכל לפנים מהיכל • כעין הסוכין ברוח הקודש • ביחוד אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו • אפילו לאדם אחד אין דורשין במרכבה • אלא אם כן מכיר בו הר"ב שהוא חכם • שאם יתסור לו ראשי פרקים • יהיה הוא מבין שאמר מדעתו • כל המכתבל בד' דברים • הגי' מפרש ואולי • ראוי לו • יפה וטוב היה לו אם לא בא לעולם • מה למעלה • מראשי החיות • מה

העבודות • הלכות עבודת הקדושות • הן הן גופי תורה • בגמרא מפרש דהן הן גופי תורה • קאמר • כלומר בין אותן שאין להם על מה שיסמכו • בין אותן שיש להם על מה שיסמכו בין אותן שכן כהררים התלוים בשערה • אלו ואלו גופי תורה :

מה למוטה. מתחת לארץ: מה לפניו. חוץ למחיצת הרקיע
במזרח. מה לאחור. למערב. פירש אחר מה לפניו.
קודם שברא העולם מה לאחור בסוף העולם לאחרית הימים:
כל שלא חס על כבוד קונו. שעובר עברה בספר. ואמר אין

ב שלא
ושניים

לסמוך. כתב הר"ב מפני שמתחשם בצעלי שייס
שכלל כוחו כו'. עיין במשנה ד' פ"ב דביצה:
להם אבות בתי דינין. אע"ג דהלל נשיא
(כמבואר בדברי הר"ב במשנה ד' פ"ק דאבות)
הואיל ושמיא נכנס במקום מנחם

מה למטה. מה לפניו. ומה לאחור. וכל
שלא חס על כבוד קונו. ראוי לו שלא בא
לעולם: ב יוסי בן יעזר אומר שרא
לסמוך יוסי בן יוחנן אומר לסמוך יהושע
בן פרחיה אומר שלא לסמוך. ניתאי
הארבלי אומר לסמוך. יהודה בן טבאי
אומר שלא לסמוך. שמעון בן שמח אומר
לסמוך. שמעיה אומר לסמוך. אבטליון
אומר שלא לסמוך. הלל ונחום לא נחלקו
יצא מנחם. נכנס שמאי. שמאי אומר שלא
לסמוך. הלל אומר לסמוך. הראשונים
היו נשיאים. ושניים להם אבות בתי דינין:
ג בש"א. מביאין שלמים. ואין סומבין
עליהם. אבל לא עולות. ובה"א. מביאין
שלמים ועולות. וסומבין עליהם: ד עזרת
שחל להיות בע"ש. בש"א יום טוב אחר
השבת. ובה"א אין יום טוב אחר השבת.
ומדיום שאם חל להיות בשבת שיום טוב
אחר השבת. ואין

אין לטעו. בו דמנחם השני דבזוג
הרי שהיה אב"ד. ולפי דשמאי
אמר שלא לסמוך כמו הראשונים
שבשלה האונות הראשונים.
הקדמו ג"ב. ומה טקט בכל
מקום שמאי בראשונה הואיל ובאין
הזכירו בראשונה. טו. ונמלא
ששנה הלל קודם לשמאי במשנה:
ג פ"ק דעדיות ועיין מ"ש במשנה
ט' פ"ג דסוכה בסוף דבור
המתהיל. וב"ש אומרים וכו':
ג בית שמאי אומרים וכו'.
משנה זה שנויה כבר
במשנה ד' פ"ב דביצה. ושם
פירשהי בס"ד: ד בית שמאי
אומרים יום טוב אחר השבת.
כתב הר"ב דעזרת יש לה תשלומין
כל ז' ככתב במשנה ו' פ"ק.
ואחר השבת דתקן לפי שכל שנוכל
להקדים זמן התשלומין מקדמיון
ולא חיישינן משום דוקוס כו'.
עיין בתוס' ד"ה נפשות כו':
ובה"א אין יום טוב אחר

השבת. (ולשון הר"ב אין לה יום טוב. וכן לרש"י. וכן
הוא בסדר המשנה שבירושלמי וכו' אחר השבת. וה"ל מיימי
לה נגמ' בבלי) ומ"ש הר"ב ואש' זועינן דאפי' כו'. אמרי ב"ש
דאין עולת ראיה קריבה ב"ט ודחו לה כו' גמ'. כלומר ול"ק
דהא אפליגו בה חדא זמנא. ופרש"י דקמ' ל' דלא אמרינן מהך
שאתה מתיאש מהן אתה בא לפשוט שלא הקריבו עוד והו' בגמ'.
ואי אשמועינן בהא. בהא אמרינן ב"ה ימנשום דלא אפשר למחר.
אבל בהא אימא מודו לב"ש. צריכא. ובז"ב. שם חל להיות
בשבת. שיום טוב אחר השבת. דעולת ראיה אינה דוחה את
השבת. וכ"ש שלמי חגיגה. וצריך טעם למה. ובשלמא שלמי
חגיגה דלא דחו דילפינן מקרא (ויקרא כ"ג) דוחותם לה' שבע'
ימים ולא שמונה כמ"ש במשנה ד' פ"ז דרסחים. אלא עולת ראיה מאי טעמא לא זמאי שנה ממוכפי"ט דדחו שבת משום דזינן
קבוע להם. וה"ל זמן קבוע להם. וכי תימא דשמי עולות ראיה זי' וספין. דאם עבר זמנן בעל קרבנו משא"כ הראייה דיש לה
תשלומין כל שבעה דאי תימא דמשום הא לא דחו. לא הצטרך קרא דורבותם לשלמי חגיגה. דכמו כן יש להן תשלומים כל שבעה.
ומשום הכי בפי' דפסחים דף ע"ו ע"ב. אדאיתא בגמ'. מנינא למעוטי חגיגה. כו' כיון דאית ליה תשלומין כלז'. לא דחיא
שבת ומדשבת לא דחיא. לא דחיא טומאה. כתבו התו' דל"ג. כיון דאית ליה תשלומין. אלא כ"ג. כיון דלא דחיה שבת שאין
הטעם תלוי בכך אלא ילפינן מוחבות כו'. ועוד פסח כתי אית ליה תשלומין בשני. ודחי טומאה. ועוד דאיכא למ"ד דכשנטמאו
הצעלים בראשון של י"ט. דלא חזי ביום הקבוע ליה תשלומין. ע"כ. אלא שראיתי להרמב"ם שכתב בפ"א מהלכות חגיגה
עולות ראיה ושלמי חגיגה. אינן דוחין לא את השבת ולא את הכומאה. לפי שאין להם זמן קבוע בקרבנות הצבור שאם אינו
חונג היום חונג למחר ע"כ. ואם כן גרם שפיר כגרכת הככרים. ולענין קישות התו' ג"ל דכיינו טעמא דקרא. דנוה לחוג
שבעה ולא שמונה ואצטרך למתקן דמילף מנייה לפומאה דלא דחי. ולא תילף מכסח דדחי. והא נתי לא קשיא ממאן דאמר

א קדוהין
ב טו. חסור
ג
ד
ה
ו
ז
ח
ט
י
יא
יב
יג
יד
טו
טז
יז
יח
יט
כ
כא
כב
כג
כד
כה
כו
כז
כח
כט
ל
לא
לב
לג
לד
לה
לו
לז
לח
לט
לס

דכשנמאזו בפעלים כו' לית ליה תשלומין . דיש לומר דאפ"ה
דכיון דקרא קצת תשלומין לחגיגה כשלא חג מעצמו הלכך כמאן
דלא קביע ליה זמן דמני והטומאה אינה נדמית אע"ג דבכה ג'
תו לית ליה תשלומין . ועוד דהך סוגיא אליביה דמ"ד דלית
ליה תשלומין דהכי ק"ל .

אין כהן גדול מתלבש בכלים נאים שלו . ביום עניו של עזרת
שאחר השבת כדי שלא יתנאה בראותו היום . שיצונו הכל שאין
היום י"ט : שלא לקיים דברי האומרים עזרת לאחר שבת .
שהיו הדוקים אומרים לעולם עזרת אחר שבת . מדכתיב
(ויקרא כ"ג) וספרתם לכם

א"ת ח"י סו
ס"ה נרכות א"ר
א"ח ס"ר ק"ה
ג"כ
כ"ח"י פ"א ח"י
קרוכות ה"ל י'
ז"ש ח"ה אונות
עווד"ל ס"ה
י"ב"א ח"ה
קולות ה"ל י'
ג' ח"ה פ"ח ח"ה
פנות הקולות
ה"ל י'
ר' ח"י פ"ח ח"ה
פרה אדומה
ה"ל י'
ה חולין י"א
ח"י פ"ח ח"ה
אונות הקולות
ו"ל י'
ח"ה ח"ה ח"ה
ה"ל י'

ואין כהן גדול מתלבש בכליו . ומותרין
בהספד ותעניות שלא לקיים דברי האומרים
עזרת אחר השבת : ה' נוטלין לידים
לחולין ולמעשר ולתרומה . ולקודש
מטבילין . ולחטאת אם נטמא ידיו . נטמא
גופו : ה' הטובל לחולין . והוחזק לחולין .
אסור למעשר . טבל למעשר . והוחזק
למעשר . אסור לתרומה . טבל לתרומה
והוחזק לתרומה . אסור לקדש . טבל
לקודש והוחזק לקודש . אסור לחטאת .
טבל לחומר מותר לקל . טבל ולא הוחזק .
כאלו לא טבל : ז בגדי

זמחרת השבת והן אומרים
ממחרת שבת בראשית ואם כן
לעולם חל עזרת באחד בשבת :
ה נוטלין לידים לחולין ולמעשר
ולתרומה . חולין ומעשר שני
ותרומה . די להם נטילה בכלי .
שאין בו אלא רביעית מים :
לקדש מטבילין . פי' לאכול שלמי'
וחטאת ואשם . יש מעלה יתירה .
שצריך להטביל את הידים במי'
סאה . ואע"פ שאין אלא סאה
ידים . שלא נגעו בטומאה
הטומאה את כל הגוף דאורייתא:
ולחטאת . ליגע במי חטאת מים
המקודשים באפר פרה אדומה .

וכפירש"י . וכלומר צביתו ובשוק . והתו' הקשו דהל"ל בכלים
נאים . מאי בכליו . ועוד מאי אריא כהן גדול . אפי' שאר אדם
ופירשו דבגדי הכונה גדולה קאמר . דלא היה מתלבש
וראיה מירושלמי דאמתני' . ר"ז ברבן בשם ריב"ז בכל יום
כהן מתלבש בכליו ומקריב וכו' . ר"ע בשם ריב"ז לא היה עושה
כן אלא בשבתות וי"ט . כלומר מפני כבוד היום . והיינו
דאמרה מתני' דבהו היום לא היה חס לכבודו של יום . כדי שלא
לקיים כו' : ומי' תריין בהספד ותעניות קאי (אב"ג) [כ"ל
אכל שנים] נמי ולהכי קתני מותרין א"ל ה"ק והעם מותרין וכו':
שלא לקיים דברי האומרים עזרת אחר השבת . כתב הר"ב
דכתיב ממחרת השבת . והן אומרים ממחרת שבת
בראשית . ואנן ס"ל שהספוק . קרא י"ט שבת . כמו שקראו
כלם שבתות הסם . הרמב"ם . ומה שהכריח קבלת רז"ל . תמנא
במשנה ג' פי' דמנחות : ה' נוטלין לידים עיין במשנה ב'
פ"ח דברכות : ר"ח חולין למעשר ולתרומה . והא כדאיתא
והא כדאיתא . דהא חגן ברפ"ב דבבב"ב דרמי' לידים
בתרומה . מה שאין כן במעשר . וכ"ש חולין . אלא תרומה בנגיעה . וכדמפרש הר"ב פ"ח
עוד פירשו בגמ' דאידי ואידי באכילה . הא באכילה דנהימא' . הא באכילה דפירו' :

וכפירש"י . וכלומר צביתו ובשוק . והתו' הקשו דהל"ל בכלים
נאים . מאי בכליו . ועוד מאי אריא כהן גדול . אפי' שאר אדם
ופירשו דבגדי הכונה גדולה קאמר . דלא היה מתלבש
וראיה מירושלמי דאמתני' . ר"ז ברבן בשם ריב"ז בכל יום
כהן מתלבש בכליו ומקריב וכו' . ר"ע בשם ריב"ז לא היה עושה
כן אלא בשבתות וי"ט . כלומר מפני כבוד היום . והיינו
דאמרה מתני' דבהו היום לא היה חס לכבודו של יום . כדי שלא
לקיים כו' : ומי' תריין בהספד ותעניות קאי (אב"ג) [כ"ל
אכל שנים] נמי ולהכי קתני מותרין א"ל ה"ק והעם מותרין וכו':
שלא לקיים דברי האומרים עזרת אחר השבת . כתב הר"ב
דכתיב ממחרת השבת . והן אומרים ממחרת שבת
בראשית . ואנן ס"ל שהספוק . קרא י"ט שבת . כמו שקראו
כלם שבתות הסם . הרמב"ם . ומה שהכריח קבלת רז"ל . תמנא
במשנה ג' פי' דמנחות : ה' נוטלין לידים עיין במשנה ב'
פ"ח דברכות : ר"ח חולין למעשר ולתרומה . והא כדאיתא
והא כדאיתא . דהא חגן ברפ"ב דבבב"ב דרמי' לידים
בתרומה . מה שאין כן במעשר . וכ"ש חולין . אלא תרומה בנגיעה . וכדמפרש הר"ב פ"ח
עוד פירשו בגמ' דאידי ואידי באכילה . הא באכילה דנהימא' . הא באכילה דפירו' :

להזות מהם על טמאי איתים . יש מעלה יתירה . שאם נטמאו
ידיו באחד מן הדברים המטמאים את הידים . ולא את הגוף .
כגון ספר . ואוכלין טמאים . ומשקין טמאים וכל טומאות
שמדברי סופרים נטמא גם הגוף וכל הגוף נרדף טבילה וכל
מעלות הללו שזה גבוה מזה מדברי סופרים הם . והאי דנקט
להו הכא גבי הלכות חגיגה . לפי שיש בסופן הלכות הרגל .
שעניי הארץ חשובים טהור ים ברגל . ולא בשאר ימות השנה .
בסוף חומר בקדש : ה' טבל לחולין . והוחזק לחולין . ועוד זו
מעלה . הטובל לאכול חולין . ונתכוון לטבול להיות מוחזק
טהור לשם חולין : אסור למעשר . אסור לאכול מעשר עני .
בחטאת . במים המקודשים באפר פרה : ולא החזק לא נתכוון
לשם טבילת טהרה . אלא לרחיבה בעלמא : כאלו לא טבל .
למעשר . וכ"ש לתרומה . ולקדש . אכל טבילה היא לחולין .
חולין לא צעו כונה : ז מדרם

ז בגדי

ז מדרס. אב הטומאה. לטמא אדם וכלים כמדרס הזב. שמתמא אדם וכלים. כדכתיב (ויקרא ט"ו) וכל אשר יגע במשכנה יכבס בגדיו: לפרושים. לאוכלי חוליהם בטהרת חולין: בגדו פרושים מדרס לאוכלי תרומה. כאן חסר מעלה אחת: והכי אצעי ליה למתני.

ז בגדי עם הארץ. מדרס לפרושים. בגדי פרושין מדרס לאוכלי תרומה. בגדי אוכלי תרומה. מדרס לקודש. בגדי קודש. מדרס לחטאת. יוסף בן יועזר היה חסיד שבבבבנה ויהיה מטפחתו מדרס לקודש וידונק בנגוד גרא והיה אוכל על טהרת הקדש כל ימיו והיה מטפחתו מדרס לחטאת: **פרק ג הוומר** בקודש מבתרומה. שמטבילין כלים בתוך כלים לתרומה אבל לא לקדש. אחרונים ותוך ובית הצביטה (כ"א הצביטה). בתרומה אבל לא בקדש. דהנושא את המדרס נושא את התרומה אבל לא את הקדש. בגדי אוכלי תרומה. מדרס לקדש. לא כמדת הקדש. מדת התרומה שבקדש

ז בגדי עם הארץ מדרס לפרושים. פי' הר"ב כמדרס הזב וכדמוסיק לקמן שמא יטעה עליהן אשקו נדה כדאית' בפ"ב דחולין דף ל"ה. והתם מסקי התו' וכן בפ"ד דנידה דף ל"ד. דאלו ע"ה עצמו אינו עושה מדרס. וטעמא דאין רוב הצבור יכולין לעמוד בצניעות

א חולין לם
ב כהני לם
ג כהני לם
ד כהני לם
ה כהני לם
ו כהני לם
ז כהני לם
ח כהני לם
ט כהני לם
י כהני לם
יא כהני לם
יב כהני לם
יג כהני לם
יד כהני לם
יז כהני לם
יח כהני לם
יט כהני לם
כ כהני לם
כא כהני לם
כב כהני לם
כג כהני לם
כד כהני לם
כה כהני לם
כו כהני לם
כז כהני לם
כח כהני לם
כט כהני לם
ל כהני לם
לא כהני לם
לב כהני לם
לג כהני לם
לד כהני לם
לה כהני לם
לו כהני לם
לז כהני לם
לח כהני לם
לט כהני לם
לך כהני לם
לם כהני לם
לנ כהני לם
לו כהני לם
לז כהני לם
לח כהני לם
לט כהני לם
לך כהני לם
לם כהני לם
לנ כהני לם
לו כהני לם
לז כהני לם
לח כהני לם
לט כהני לם

לאו קדש דמו לכל הדברים. כדאיתא בסוף מכות נדה: **פרק ג הוומר** בקדש כששניהם טמאים. אבל לא לקדש דאמרינן כדדו של כלי הפנימי. המכבד על החיצון. שהוא מוכח בתוכו. חוץ בפני הטומאה (כ"ג בפני הכי וכן הוא ב"ש גמרא). ואין טבילה עולה. לא לזה. ולא לזה: אחרים. ותוך. ובית הצביטה. לתרומה: כלי הראוי להשתמש בתוכו ובאחריו. ובית צביטתו. כל תשמיש ותשמיש שבו. חשוב כלי בפני עצמו. לענין תרומה. שאם נטמא זה. לא נטמא זה. ובטומאות דרבנן קאמר. שאם נטמאו אחריו בשתקים טמאים לא נטמא תוכו. ולא בית צביטתו. ואם נטמא בית צביטתו. לא נטמאו אחריו ותוכו. ופי' בית הצביטה. בית אחיזה. לשון ויבט לה קלי. (רות ב') ואית דגרס בית הצביע לשון אצבע שטושין לכלי בית אחיזה. להכניס אצבעו בתוכו. כשהוא שותה. כדי שלא יכניס ידו לתוך הכלי: אבל לא לקדש. שאם נטמא אחד מהם בטומאה דרבנן כולו טמא לקדש: הנושא את המדרס. מנעל של זב: נושא את התרומה. אם ירצה. בחבית של חרס. שאינו מוגע באוירה: אבל לא את הקדש. משום מעשה שהיה באדם אל' שהיה טמא חבית יין של נכמים ונפסקה לו רצועה של סנדל שאיש מדרס הזב. ונטלה בידו ומתוך כך נפלה לאויר החבית ונטמא הקדש באותה שעה אמרו הנושא את המדרס לא יטמא את הקדש. ולפי שמועשה שהיה בקדש היה. לפיכך לא גזרו אלא בקדש. ולא בתרומה: לא כמדת הקדש בחצינת טבילותיו. מדת התרומה: שבקדש

זו לא ימצא לעולם אדם מעביר חבית ממקום למקום. וכיוצא בזה בפ"י משנה ה' פרק דלקמן משא"כ רוקו דעם הארץ (דמתי במשנה ב פרק דלקמן) דיכולין להזהר. ועיין משנה ה' ו' פ"ז דטהרות. ומה"ט אתי שפיר דקתני בגדי ע"ה ולא קתני דע"ה עצמו כזב. וכן ככלהו דוקא בגדים. אבל אנהו לא. ולפי זה מאי דנקט הר"ב כמדרס הזב לענין דינח נקט. למדרס נידה ומדרס זב. שזים הם. אבל הגזירה משום אשתו נדה היא כמ"ש לקמן ולשון הר"ב כולו לשון רש"י הוא. והכתוב שהביא הר"ב וכל אשר יגע במשכנה. ובפ"י רש"י כתיב במשכנו. ושניהם לא דייקי. דהך קרא שכתב הר"ב צניעה כפי"ב. ורש"י דנקט במשכנו. דכתיב צניע והוא דהכא הביאו ירושלמי. דע"ה אצל תרומה היו כזב. והרמב"ם כפי"ב מהלכות אבות הטומאות. כתב וכן עמי הארץ עצמן. כזבין לטהרות. ומתני דטהרות מפרש בפטעס אחר כזובר בפירושו סס. ואפי' לא קשיא. אמאי נקט בגדי כו' דנאיך כולהו כתב דבגדים דוקא אבל אוכליהם טהורין הן לשליש עלה מהן וכתב כמ"ש סגן הוא בירושלמי. ולסנדרא ז' י"ל. אידי דאיך דבגדים דוקא. נקט בפ"ה גמי בגדי כו'. ועיין במשנה ג' ה' פ"ב דפרה: עם הארץ. עיין מ"ש בסוף משנה ח' פרק ד' דהלה: על טהרת הקדש. שהיה נשמר מכל מה שיטמא הקדש וישים אותם חולין. כאלו הם צמר מטמא. או אשם. אבל אוכל חולין בטהרה. לא ישמר אלא מכל דבר שיטמא החולין כדי שיהיו אותם החולין טהורים. רמב"ם: והיתה מטפחתו מדרס לחטאת. כתב הר"ב אבל לא לקדש כו'. ואין כן הלכה. עיין במשנה ה' פ"ב דחולין. ומשנה ב' פ"ב דטהרות. ומ"ש דלאו בקודש דמי לכל הדברים כו'. עיין סוף פ"ב דטהרות: **פרק ג שמטבירין** כלים בתוך כלים. פירש הר"ב דמגו דסלקא ליה טבילה. סלקא למה שבתוכו כדפי' הר"ב במשנה ב' פ"ו דמקואות. נושא את התרומה. עיין פ"ה דטבול יוש משנה ו'. לא כמדת הקדש. פי' הר"ב בחצינת טבילותיו. לפי שפרש בו הרבה דמים ציניהם נקט. האי לישנא תוספת. ובגמ' ענין צריכותא דהא מרישא שמעינן לה

דיש בחגיגה דכבוד הכלי בין חמור בקדש מבתרומה וקאמר דאי מרישא ה"א דוקא כובדו של כלי כו' ואם מסיפא ה"א דוקא קשר דמיא מהדק ליה אבל רישא מיא מקפי [למנא] ומגביהין אחוה ובתרוומה קושר בכלי שהוא מטול ולוחותיו וקורותיו מקושרות כגון

אספסוף יט
מנחות כז
ב זכר טט

שבקדש מתיר ומנגב ומטביל ואח"כ קושר ובתרוומה קושר ואחד כך מטביל: ב בלוי הגמריין בטורה צריכין טבילה לקדש אבל לא לתרוומה הכלי מצרף מה שבתוכו לקדש אבל לא לתרוומה הרביעי בקדש פסול והשלישי בתרוומה ובתרוומה אם נטמאה אחת מידיו חברתה טהורה ובקדש מטביל שתיהן שהיה מטמא את חברתה בקדש אבל לא בתרוומה: ג אוכלין אוכלים נגובין בידים מטואבות בתרוומה אבל לא בקדש האויגן ומחוסר כפורים צריכין טבילה לקדש אבל

אחת ונפסלו כלן דכתיב (במדרב"ו) כף אחת עשרה זהב הכתוב עשאו לכל מה שבכף אחת אבל לא לתרוומה אלא אחת חתיכה שנגע בה היא פסולה והשאר טהורות הרביעי בקדש פסול ואינו פוסל: אם נטמאת אחת מידיו בטוואת דרבנן כגון באוכלין ומשקין טמאים וכיוצא בהן שאין מטמאין אלא ידיים ולא את הבגד: ובקדש מטביל את שתיהן והוא שתשאר לחלוטית ביד הטמאה בשעה שנטמאה אבל לא היה לחלוטית ביד הטמאה אין היר האחת טמאה עד שתגע בה: ג אוכלין אוכלים נגובים בידים מטואבות בתרוומה הכי קאמר אוכלין אוכלים של חולין נגובין בידים מטואבות עם התרוומה אבל לא עם הקדש מי שתחב לו חבירו אוכלין של קדש בפיו בידים טהורות וזה האוכל ידיו מטואבות או שתחב הוא עצמו אוכלין של קדש בפיו על ידי כוש או כרכר ובקש לאכול צנון או צלל של חולין עמהן שאין ידיים מטואבות השניות לעומתה מטמאות את החולין אם"ס גזור רבנן שלא יאכלם עם הקדש שמה יגע בידיו מטואבות באוכלין של קדש שבפיו ולענין תרוומה אע"פ שהידיים המטואבות פסולות לא עשו מעלה אלא אמרוקן והיר ולא נגע ולהכי נקט נגובים שאלו היו עכשיו משקין עליהן היו המשקין נעשים ראשונים מחמת הידיים ועושי' את החולין שניים וכשנגועין בתרוומה שבפיו פוסלים אותה האונן של טמא בנותי מחוסר כפורים שבעל והעריב שמשו ולא הביא קרבנותיו צריכין טבילה לאחר שיביא קרבנו אם רצה לאכול קדש כיונדעד האידנא היו אסורים בקדש ואנרטיהו רבנן

שקדש. אם יש בגד טמא וכו' להטבילו אם קשר הוא מתיר את קשרו משום דדמיא לחגיגה: ומנגב. אם לח הוא מנגבו תחלה דשמננית שעליה הוי כחולין: ובתרוומה אם ירצה קשרו ואח"כ מטביל כשהוא קשור ואין בכך כלום: ב כלים הגמריים בטורה שגמרן חבד וקשר בהם משבאו קרוב לגומרין שהם ראויין לקבל טומאה אע"פ כצריכין טבילה לקדש חיישינן שמה נתיירוק מפי ע"ה על הכלי בשעה שהיה החבד אומז צו והע"פ שבאותה שעה עדיין לא נגמר הכלי ולא היה מקבל טומאה שמה לאחר שנגמר והיה ראוי לקבל טומאה עדיין היה הרוק לח ומטמא דתנן במסכ' גדה הוב והרוק מטמאין לחים: הכלי מצרף מה שבתוכו היו חתיכות הרבה של אוכלין בכלי אחד ונגע טבול יום שהוא פוסל את התרוומה באחת מהן הכלי מצרפן להיות כלן חשוי כחתיכ'

לא דרשי לקרא כלל אבל הרמב"ם בפירושו גס בפ"ב מהלכות אבות הטומאות כתב נמי דאסמכתא הוא: הר"ב יעי בקדש כו' עיין משנה ה' פ"ב דטהרות כי שם מקומי דינין הללו: מטביל שתיהן פי' הר"ב וכו' אסמכתא לחלוטית וכו' כ"פ הרמב"ם וכן בחבורו פי"ב מהלכ' אבות הטומאות והשיגו הראב"ד דכלא נגישה מה יעשה המשיך ע"ב וכתב הכ"מ דאין זו הטעם דכיון דכל הוי מילי מעלות דרבנן אמרינן דכיון דע"י משקה מטמאה את היד טומאה גמורה לכל דבר גזרו בקדש למעלתו גס בלתי נגישה: שהייר מטמאה את חברתה בקדש כו' מפרש בגמ' לאתווי אם נגע יד חברו: ג אוכלין אוכלים נגובים וכו' פי' הר"ב מי שתחב לו כו' או שתחב הוא עצמו וכו' ע"י כוש או כרכר בגמ' ופירש"י שהן פשוטי כלי עץ ואינן מקבלין טומאה וכ"פ התו' וקשיא לי דלא מצינו שהידיים יטמאו לכלים אלא נראה דאנרחת דולתא נקט ול' הרמב"ם בפירושו במלקחי' ודומיהן: אבל לא בקדש פי' הר"ב שמה יגע כו' באוכלים של קדש וכפירש"י וכתבו התו' ועוד היינו יכולים לפרש דלמא נגע ברוק שבפיו דחשוב משקה במשנה י' פ"ח דכלים וכלו והיו רבותא דאפי' משום שמה יגע ברוק גזרו אבל כ"ל דלא רצה לפרש כן משום דהוא לאו פסיקא הו' דהלכה התם דוקא כשנתהפך כו' האויגן עיין משנה ו' וח' פ"ח דפסחים: צריכין טבילה לקדש כתב הר"ב דכיון דעד האידנא היו אסורים בקדש כו' והסיחו דעתן ושמה נטמאו והם לא ידעו הרמב"ם עפ"י מהלכות אבות הטומאה והא דכתב הר"ב דמחוסר כפורים פוסל בנגישה ולא כן האונן וכ"פ הרמב"ם שעמם מדריש פי"ב דזבחים תנן האונן נוגע אבל

רבנן טבילה ומחוסר כפורים פוסל את הקדש בנגיעה . והאונן אע"פ שאסור לאכול אינו פוסל בנגיעה : אבל לא בתרומה . דמחוסר כפורים ואונן מותרים בתרומה ואף ע"ג דאונן אסור במעשר שני . מותר הוא בתרומה דמרבין ליה

מוכל זר לא יאכל קדש (ויקרא כ"ב) זרות אמרתי לך ולא אנינו : ד שביחודה נאמנין וכו' . להכי נקט ביהודה לפי שרצועה של ארץ כותיים היתה מפסקת בין גליל ליהודה וירושל' ארץ יהודה היתה . ולא היה אפשר להביא קדש מארץ הגליל ליהודה לפי שגזרו טומאה על ארץ העמים . ואפי' של הכרים שבגליל לא היה אפשר להביאו לנסכים : נאמנים על טהרת יין ושמן . כל ימות השנה . ע"ה שאמר יין זה

טהור וכו' לנסכים . שמן זה טהור והוא למנחות נאמן לעולם דמשום חומרא דקדש . מודהר ולא משקר . אבל אם אמר יין ושמן אלו טהורים . והן לתרומה אינו נאמן . שאין אסור טומאת תרומה חמיר בעיני עמי הארץ . ואי שיבין דלמא משקרי בה : ובשעת הגתות והבדים צעת הבציר . וצעת שעורים היתים ביד נאמנין אף על התרומה לפי שכל בני אדם מטהרים את כליהם . בעת עשיית היין והשמן . כדי להפריש התרומה בטהרה : עברו הגתות וכו' . לאחר שעבר זמן הבציר . או זמן עזירת היתים צבית הבד . והביא עם הארץ חבית של יין . או של שמן . של תרומה לכהן חזר . ואומר שהיא טהורה . לא יקבלנה ממנו בחוקת טהורה . דלאחר הביתות והבדים אינו נאמן : אבל מניחה לגת הבאה . עם הארץ שידע שלאחר הגתות והבדים אינו נאמן . מניח חבית זו לגת הבאה . ואז נותנה לכהן דבאותה שעה הוא נאמן עליה : רביעית הלבג יין לנסכים נאמן על כל חבית . דמגו דמתימן אקדש . מתימן נמי אתרומה : כדי יין וכדי שמן המדומעות . המטהר את טבלו לנסכים והשתא

אבל לא לתרומה : ד חומר בתרומה . שביחודה נאמנים על טהרת יין ושמן . כל ימות השנה . רבישעת הגיתות והבדים . אף על התרומה . עברו הגיתות והבדים . והביאו לו חבית של יין של תרומה . לא יקבלנה ממנו . אבל מניחה לגת הבאה . ואם אמר לו הפרשתי לתוכה רביעית קדש . נאמן . כדי יין וכדי שמן המדומעות . נאמנין עליהם בשעת הגיתות . והבדים

אבל שם פי' הר"ב . והוא שטבל ולא הסיח דעתו וכו' . וא"כ ה"פ למחוסר כפורים . וכ"פ שם הרמב"ם וז"ל ואסור ליגע בקדש אלא אחר טבילה . על מנת שלא יסיח דעתו כו' . וכן מחוסר כפורים אריך טבילה לקדש . כמו שבארנו בחגיגה . ותו דבגמ' דהתם . מסיק בהדיא דבאכילה

עבד רבנן מעלה ובעיניה לא . וכן כתב רש"י שם ד"ה ה"ב כו' . דאוקי' ת"ז דלא אספון דחיקא הוא ולא קאי במסקנא . והיינו פירושא דר"ב ורמב"ם דהכא . ומדלא תנן התם אלא אונן נוגע הלכך פסקו דמחוסר כפורים . אפילו נוגע נמי לא . ולא ביארו למה חלקו חכמים ובכפ"כ מהלכות אבות הטומאות פסק בתרומה שלא עשו בכן מעלה זו . אלא לאכילה . אבל לנגיעה נוגעין

א כד ת"י פ' א"ת תשפ' חכ"כ ותוסב ת"י ב' מ"ה פ' ד ס"ב כ"ג ה"ט ל"ג פ' ס"ה ד'

בקדשים קודם טבילה . ועיין ברפ"כ דזבחים נוסחא אחרת כפי' הרמב"ם . ועוד אריך בזה במשנה ז' פ' בתרא דנדה . וכתב (הרי"ף) במשנה ה' פי"א דפרה דאיכא למידק דנריבין טבילה . אבל הערב שמש לא : ד שביחודה נאמנים כו' . כתב הר"ב . שרצועה היתה מפסקת כו' . ולא היה אפשר להביא וא"ת ויביא ע"י שידה תיבה ומגדל' כדאמרינן פ"ג דערובין סוף משנה א' אמרינן בגמ' . דהאי תנא סובר אהל זרוק לא שמים אהל . שמעינן מהבא דלמ' ד שמים אהל . היינו אפי' במהלכת . וכ"כ התו' דהכא אע"פ שבפ"ג דערובין דף ל' סתמו דבריהם ביומא . ועוד אכתוב בזה במשנה ב' פ' דפרה ובתו' הקשה הר"ר אלחנן . היאך היו מניאין אפר פרה בגליל . דא"ל לעשות לא בירושלם . ואם כן נטמא בהבאת דרך ארץ העמי' . ושםא דבשביל קטן איכא להביא דרך שם אבל להביא יין ושמן לנסכים בעי טביל גדול . אבל ל"ע היאך עולין לרגל מן הגליל כיון דאפסקיה ליה נטמא ובעי הזאת ג' וז' כדאמר בגמ' פ"ג משנה ג' . ע"כ . (ועיין מ"ש ברפ"ח דמקואות) . ול"ג לתרן שקילו לגבי עליית הרגל וכדאשכחן לקמן משנה ו' וכן בהטאת דלריכא טובא והכלל דטומאת ארץ העמים מדבריהם

ויכולין להקל . דהם אמרו . והם אמרו : נאמנים על טהרת יין ושמן כל השנה . פירש"י אם הקדשו למוצה בשעת הבציר . כל ימות השנה נאמנים בשמירה . וכתבו התו' דאי בלא הקדשו בשעת הבציר ה"ל חולין . ונטמא בטומאת ע"ה . וכי משום דאקדשיה . פקע ליה טומאה מנייה . א"כ הוי מצי למימר ביהדו לנסכים נמי . וכגון שידוע לנו שחולין הן בידוע . וכי אקדשיה איכא למימר שאימת קדש עליו . ומעקרא היה טהור לשמור בטהרה . וכן מצינו בסמוך גבי מניחה לגת הבאה דאע"פ שהוא יודע . כמ"ש שם ע"כ . ובשעת הביתות והבדים . עיין במשנה ד' פ"ט דטהרות : עברו הגתות והבדים . פי' הר"ב לאחר שעבר זמן הבציר כו' . עיין מ"ש ברפ"ג דב"ב : אף על התרומה . פי' הר"ב לפי שכל בני אדם מטהרים כו' . אבל א"כ נשתלחו בני אדם . ופשעו בטהרה . ומפני שהן מקילין בתרומה . אין שומרים אותם שימור גמור . הרמב"ם : לו . קן הנוסחא בכל הספרים . גם בפירש"י ואע"פ שא"כ שאנה הכל בלשון יחיד . דה"פ לא יקבלנה מכל מי שהביא : אבל מניחה לגת הבאה . כתב הר"ב ואז נותנה לכהן . דבאותה שעה הוא נאמן . ואע"פ שהוא יודע שהוא משל אשתקד . שלא גזרו עליהם טומאה בשעת הביתות והבדים . רמב"ם פי"א מהלכות משכב ומושב . ועיין במשנה ט' פ"ו דלעזרי : רביעית קדש . כתב הר"ב דמיגו כו' . דגנאי הוא למוצה שתהא תרומה המתוברת לו חזקת טומאה . והקדש יקרב למוצה . רש"י : כדי יין וכו' נאמנים בשעת וכו' . וקודם לנתוש שבעים יום . פי' הר"ב המטהר את טבלו לנסכים והשתא איכא חולין ותרומה

ר"ע

קדש מעורבין בו דמיגו דמיהמן אקדש . מהימן נמי אתרומה
דגנאי הוא לקדש בו . וכפרשי . וכתבו התו' ומיה דא"כ
אפי' בשאר ימות השנה נמי . דהא תנן ואם אזר הפרשתי
למוכה רביעית קדש גאלין . ומירץ הר"ר אלחנן דהכא מיייר
שיחדו לנסכים כשיטרך ממנו .

והכרבים . וקדש לגיתות . שבועים יום :
ה' מן המודיעיות ולפנים . נאמנין על כלי
חרס . מן המודיעיות ולח' י' אין נאמנים :
כיצד . הקדר שהנאמנין הקדירות . נכנס
לפנים מן המודיעיות . הוא הקדר . והן
הקדירות . והן הלוקחים נאמן . יצא אינו
נאמן : ו' הגבאין שנכנסו לתוך הבית .
וכן הגבאים שהחזירו את הכלים נאמנין
לומר לא נגענו . ובירושלים נאמנין על
הקדש .

ואין הכהנים חבירים . אבל מערין אותם לכליהן .
ודכותה אמרו לקמן . אל תתמה שהרי לבין טמאין טומאת
שבעה והמשקין טהורין עכ"ל . והוא משנה ד' פ"ה דההלות :
ה' מן המודיעיות ולפנים . יש לקדקד דלא תנן וכמדומה לכל
רוח כדתנן במשנה ב' פ"ט דפסחים . וכה"ג במגדל
עדר . במשנה ד' פ"ז דשקלים . וכמו שקדקדו התו' בסוף פ"ג
דפסחים על גופים דתנן התם . ונראה בעיני שכן היו מוכרי
הקדירות הונים ושוכנים באותו המחוז . שהדרך שממנה
לירושלים עובר על המודיעיות . ואלו לרוח אחרת לא היו
מזוים מוכרי קדרות . כמו שכן מצינו בכל הכרכים הגדולים .
שבמחוז מיוחד יש בעלי מלאכה פלוגית מזוים ברוב . ולא
בולת מן המחוזים אחרים : ולפנים הוא מודיעיות עזמה
לא מהימן וזוקי בגמרא כשהקדר והחבר שניהם נכנסים או
יוצאין שניהם . ופירש"י שניהם נכנסים דיימתין עד שיהא יתן
הכרך ולפנים א"כ כששניהם יוצאין . הואיל ומלאו לפניו ושם
לא לקח ממנו . לא יקח עוד . וכ"ש קדר נכנס וחבר יוצא . הואיל

וסוף הקדר נכנס לפניו . יחזור החבר הנריך ללקח . ויקח :
והכי תנא בגמ' . נאמנין בכלי חרס הדקים לקדש . ומ"ש הר"ב טעמא דדקים משום דא"א וכו' . עיין במשנה דלקמן מ"ש שם :
מן המודיעיות ולחזן . הא מודיעיות כלפנים . ומוקי בגמ' בקדר יוצא וחבר נכנס . פירש"י שהקדר לא יחזור עוד לאחוריו ואם
לא עכשיו יקח אימתו : ו' הגבאים שנכנסו לתוך הבית וכו' . נאמנים לומר לא מששנו כלי הבית . והכי מפרש לה
במשנה ו' פ"ז דטהרות : נאמנין לשון רש"י . ולקדש נאמנין . אבל לא לתרומה . דכולה מתני' אחומר בקדש מבתרומה
קיימי' (כלומר וכן חומר בתרומה) בהדיא שנינו בתוספתא . הגבאין שנכנסו לתוך הבית . נאמנין על טהרת הטאת . ואין
נאמנין על טהרת תרומה . והאי טאת בשר קדש ולא אפר טאת . כדמוכח התם . פ"ב . והתוס' הביאו לשון התוספתא
דנאמנין גם על טהרת תרומה . וכן הרמב"ם העתיקה בפ"ב מהלכות משכב ומושב ומשמע דנמי לענין תרומה . והוא פירקא ז'
דטהרות דביה שנינו ג"כ לגבאים ונגבים שנכנסו לבית בו . בנאמנות דתרומה מייירי . וע"ש . וז"ל דלא תני לה הכא . אלא אידי
דתנן לעיל דהוא הקדר . והן הקדרות . ואפי' הכי לפעמים נאמנים ולפעמים לא . וה"כ נכנסים לפעמים נאמנים כשהחזירו
ולפעמים לא . ואידי דנגבים תני נמי גבאים דמתני בהדי בפרק דטהרות אבל אין ראיה מדתנן ובירושלים נאמנין על הקודש
ש"מ דרישא לאו בקדש . דאיכא לומר דמשום סיפא דאף בתרומה נקט ליה :

ובירושלים נאמנין על הקדש . פירש"י על כל כלי חרס . בין גדולים בין קטנים . ומיהו בדקים הוצרך לאנשי ירושלים .
דכל

והספא איכא חו"י' ותרומה וקדש מעורבין ומדומעין זה בזה .
ובא לומר גם על הכלים שהן טהורים . אע"ג דעם הארץ אינו
נאמן על הכלים אפי' בשעת הגתות . האידנא מהמנינא ליה
על הכלים אפי' קודם שעת הגתות השבעו' יום' דמיגו דמיהמן
אקד' . מהימן נמי אתרומה
ואכלים . דגנאי הוא לקדש כיהו
הכלים שעירוהו מהם . בתוקף
טומאה . והוא קרב' ושבעו' יום
דנקט . משום דארחא דעלמא
הוא להזמין את הכלים ולטהרם .
ע' יום קודם הגתות : ה' מן
המודיעיות ולפנים . מודיעיות
כרך רחוק מירושלים ט"ו מיל .
ממנו ולפני' לגד ירושלים נאמני'
קדרים עמי הארץ ליקח מהן כלי
חרס הדקים . כגון כוסות קדרות
וקיתנות . לפי שא"א בלא הם .

ובירושלים אין עושק כבשנות מפני העשן . לא לסוד . ולא
לקדרות . לפיכך האמינו' ולא גזרו עליהם . שאין גזרום גזירה
על הצבור שאין יכולין לעמוד בה . הוא הקדרי' מי שהביאו מחוץ
לירושל' . לא בלבד האמינו' . לפי שא"א שלא להאמינו אבל אם
מסרם ליד קדר אחר ע"ה היושב במודיעים או לפנים . לא
האמינוהו : וכן הקדרות . על אותן קדרות שהביא הוא נאמן .
ואינו נאמן לזרף עמהם קדרות של קדר אחר שיושב במודיעיות
או לפנים : והן הלוקחים . חברים שראוהו שהביאם . נאמן
הקדר אצלם . ולא אצל לוקחים א' זרי' . יצא מן המודיעי' . לשב
לאחוריו אינו נאמן : ו' הגבאים . ישראל שהן גבא' למלך
עכו"ם . לגבות מישראל משום וארנונית . ונכנסו לתוך הבית
לעבט עבטו : וכן הגבאים שנכנסו כלי חרס והחזירו : נאמני'
לומר לא נגענו לתוכו . והוא שהחזירו מחמת תשובה שעשו
רעצום . לא מחמת יראה : ובירושלים נאמנים על הקדש .
נאמנים על כל כלי חרס . בין גדולים . בין קטנים . לומר שהן
טהורין לקדש

נאמנין על כלי חרס . כולה מתני' אחומר בתרומה מבקדש קאי
עין במשנה דלקמן מ"ש שם :
מן המודיעיות ולחזן . הא מודיעיות כלפנים . ומוקי בגמ' בקדר יוצא וחבר נכנס . פירש"י שהקדר לא יחזור עוד לאחוריו ואם
לא עכשיו יקח אימתו : ו' הגבאים שנכנסו לתוך הבית וכו' . נאמנים לומר לא מששנו כלי הבית . והכי מפרש לה
במשנה ו' פ"ז דטהרות : נאמנין לשון רש"י . ולקדש נאמנין . אבל לא לתרומה . דכולה מתני' אחומר בקדש מבתרומה
קיימי' (כלומר וכן חומר בתרומה) בהדיא שנינו בתוספתא . הגבאין שנכנסו לתוך הבית . נאמנין על טהרת הטאת . ואין
נאמנין על טהרת תרומה . והאי טאת בשר קדש ולא אפר טאת . כדמוכח התם . פ"ב . והתוס' הביאו לשון התוספתא
דנאמנין גם על טהרת תרומה . וכן הרמב"ם העתיקה בפ"ב מהלכות משכב ומושב ומשמע דנמי לענין תרומה . והוא פירקא ז'
דטהרות דביה שנינו ג"כ לגבאים ונגבים שנכנסו לבית בו . בנאמנות דתרומה מייירי . וע"ש . וז"ל דלא תני לה הכא . אלא אידי
דתנן לעיל דהוא הקדר . והן הקדרות . ואפי' הכי לפעמים נאמנים ולפעמים לא . וה"כ נכנסים לפעמים נאמנים כשהחזירו
ולפעמים לא . ואידי דנגבים תני נמי גבאים דמתני בהדי בפרק דטהרות אבל אין ראיה מדתנן ובירושלים נאמנין על הקודש
ש"מ דרישא לאו בקדש . דאיכא לומר דמשום סיפא דאף בתרומה נקט ליה :

ובירושלים נאמנין על הקדש . פירש"י על כל כלי חרס . בין גדולים בין קטנים . ומיהו בדקים הוצרך לאנשי ירושלים .
דכל

ובירושלים נאמנין על הקדש . פירש"י על כל כלי חרס . בין גדולים בין קטנים . ומיהו בדקים הוצרך לאנשי ירושלים .
דכל

לפי שאין עושין כשנות בירושלים לפיכך האמינום ולא גזרו עליהם ובשעת הרגל אף על התרומה דאמר קרא (שופטים ה') ויאסף כל איש ישראל אל העיר כאיש אחד חברים הכתוב קראם בשעת אסיפה כלם חברים ורגל שעת אסיפה היא :

ובשעת הרגל אף על התרומה : והמתחיל בעיכורו על גב את חביתו ר"י אומר יגמור וחכמים אומרים לא יגמור משעבר הרגל היו מעבירין על טהרת עזרה עבר הרגל ביום ששי לא היו מעבירין מפני כבוד השבת ר"י אומר אף לא ביום חמישי שאין הכהנים פנויין : כיצד מעבירין על טהרת עזרה מטבילין את הכלים שהיו במקדש ואוכרין להם הוהרו שלא תגעו בשלחן (ובמנוורה) (ל"ג במסנה גמ') והטמאוהו כל הכלים שהיו במקדש יש להם שניים ושלישים שאם נטמאו הראשונים יביאו שניים תחתיהן כל הכלים שהיו במקדש טעונין טבילה חוץ ממוזבח הזהב ומזבח הנחשת מפני שהן כקרקע דברי ר"א וחכמים אומרים כיפני שהן מצופין :

שלטה מסכת הליגה

ליום ה' אין מטבילין אותן עד לאחר ה' בת לפי שאין הכהנים פנויין ליום מוצאי י"ט להטבילין שטרודין להוציא את הדשן שעל התפוח באמצע המזבח שקצו שם כל ימות הרגל כל דשן של המזבח ואין הלכה כר"י : ח ואומרין להם לעמי הארץ ברגל הוהרו שלא תגעו בשלחן לפי שלא יוכלו להטבילו לאחר הרגל שא"ל לכל קו ממקומו דכתיב ציה (שבות כ"ח) לחם פנים לפני תמיד : טעונים טבילה מפני טומאת הדגל : חוץ ממוזבח הזהב ומזבח הנחשת מפני שהן כקרקע מוזבח הנחשת שהתורה קראתו מוזבח אדמה ומזבח הזהב כתיב (במ"ב) המזבח והמזבחות אתקוש מזבחות זה לזה ושלחן הא אחרן ללא נגעו בו : מפני שהן מצופין הכי קאמר וחכמים מטמאין ואומרין שצריכין טבילה גם הם מפני שהן מצופין דאי לא הווי

דכל יחיד ויחיד נסכו בביתו ליחידים מגבול מודיעית אבל בעלי הלשכה המספקים נסכים לצדוד די להם כנגמסים לתוך העיר ולשם בלנד האמינום על הכבדות או נמי יחידים צריכין לדקים אף לביטול שלמיהם יום יום רש"י :

ובשעת הרגל אף על התרומה כתב הר"ב דאמר קרא ויאסף כל איש וגו' גמ' והרמב"ם צפ"א מהל' מטמאי משכב ומושב כתב מפני שהכל מתהרין ג' זמן ועולין לרגל טעמא דפשיטא דדך קרא אינו אלא אסמכתא ואי לא דהכל מתהרין לא היו עוקרים לגזירתן שגזרו בע"ה ולא היו דורשים האוי אסמכתא לטהרם ברגל : ז רבי יהודה אומר יגמור פי' הר"ב סדר אס אתה אומר לא יגמור אף הוא לא יתחיל הכי מפרשין בגמ' פ"ק דגיטא דף י"א ומשום הכי צטרההעזרה מודה ר"י דמתהרין דהא לא פליג אלא בחמישי : ח ואומרין להם פי' הר"ב לעמי הארץ ובכהנים איירי הולכי להיכל להשתחוות דאלו ישראל לא היו ראויין לילך

אלא בעזרת כהנים לצרכיהם דמתן צ"ק דכלים משנה ח' וכ"פ רש"י ותוס' : הוהרו שלא תגעו בשלחן ותטמאוהו ה"ג ולא כגי' הספרים דגרסי הוהרו בשלחן ובמנוורה ותטמאו כל הכלים דכתיב איתא בגמ' דתנא דידן לא תני מנוורה משום האומר במנוורה לא יוםם וליה קאמר לילה כמפורש בספ"ג דתמיד ול"ג ותטמאו הוא טעמא אלא משום תמיד דכתיב ציה מעבדי בלחם הפנים כדתנן צפ"א דמנחות הלכנה הווי שניים שהרי לו ניטלים ואלו מניו שלא תגעו בשלחן ותטמאוהו אע"ג דז' דרחמנא קרייה עץ כדכתיב ביהוק עץ וגו' ויאמר אלי זה השלחן אשר לפני ה' לנחת נמי לא הווי דכתיב (וקרא ב"ר) השלחן

דטמא מלמד שנגזיהין ציה ויראין בו לעולי רגלים לחם הפנים ואומר להם ראו חתכם לפני המקום סילוקו כסדוריהו שנאמר (שמואל א' כ"א) לשום לחם חם ביום הלקחו גמ' : כיפני שהן כקרקע נ"ת הר"ב מוזבח הנחשת שהתורה קראתו מוזבח אדמה גמ' וכלומר המזבח שנועלין עליו העולות והשלמים בדכתיב (שבות ב') וזבחה עליו את עולתך ואת שלמך וקצא לי דלמאי צריך ליה דהא מופה הנחשת לא היה אלא מקשה דאבנים סיד וזפת ועופרת כדכתיב הר"ב ברפ"ג דמדות והרי הוא כשאר חומות אבנים שלא תגעו בו טעמא דה"ל אלא הכגעים ולא מבעות ואפשר דה"ל אלו היה מוזבח הנחשת כבימי משה רבינו א"ג אס לעמיד יעשהו משל נחשת יבא דינו ג"כ שלא יהיה טעון טבילה מדקראו מוזבח אדמה ואי לא הכי הווי טמא כפיוו : כיפני שהן מצופין כתב הר"ב ה"ק וחכמים מטמאין כו' דאל"ה יש לטהרן משום כלי עץ העשוין לנחת דדומיא דשק בעינן דפתיב (ויקרא י"א) כל אשר יפול עליו מהם במוס יטמא כל כלי עץ או בגד או עור או שקי מה שק מיטלטל

א כו צינה י
ב פיי סג ה"י
ג סס ה"י
ד תיי פ"א
ה ס"ב ומזכ
ו ה"י
ז ה"י פ"ז ח"ו
ח כ"י מקדש ה"י
ט ה"י
י ה"י פ"א
יא ס"ב ומזכ פ"א
יב

שיטלטל מלא וריקס . אף כל מיטלטל מלא וריקס . גמ' . ומ"ס
 הר"ב פי' אחר ומכ"א דטעמא דאין צריך טבילה . לפי שהם
 מנופים כו' והיו ככלי עץ כו' . דחיקא מלמא טובא . דמאי
 טעמא קאמרי' . לפי שהם מנופים דמטמא דאי לא דהוה מנופים
 הו' מטמא' . ומשקרא קאמר דצפויין מטמאין . והכי נמי תנן .
 ברפכ"ב ממסכת כליט . דאזילינן בתר מיטוי כדמיייתו לה בגמ'
 דהכא . ואף בזה הסי' עלמו משמע הכי . דהא קאמר וצפויין
 בטל לגביהו' . משמע דלגביהו' בטל אבל בלאו הכי נכו' עקר .

מנופין יש לטהרן . משום כלי עץ העשויין לנחת . פירוש אחר
 וחכמים אומרים דטעמא דאין צריך טבילה לפי שהם מנופין
 וזב ונחשת . וצפויין בטל לגביהו' . והו' ככלי עץ העשויין לנחת
 שאין מטמאין ולא פליגי על ר"א אלא בטעמא דמלתא בלבד .
 כך פי' הרמב"ם בהלכות מטמא משכב ומושב :

גשלתה מסכת חגיגה

וא"כ מה נסיגת טעם יש בזה . שאמרו חכמים דטהורין מפני שהם מנופין . ועוד אי משום צפויין טהורים הם . למה לי תו' לומר
 והו' כלי עץ כו' דמשמע משום כך הם טהורין . ולא משום הצפוי . ובגמ' ואי בעית אימא רבנן לרבי אליעזר קאמרי' . מאי
 דעתך משום דמנופין . ומבטל בטל צפויין גבייהו' . ופירש"י מאי דעתך דילכת טעמא מודקדנכו דלמא הו' לאו הכי מטמאין .
 אע"ב דעשויין לנחת . מפני שהן מנופין . ובעי' לומר שהצפוי מבטלן . והו' לי ככלי מתכות . מבטל בטל צפויין לגביהו' .
 דרממנא קרא עץ לכו"א . ובלאו האי קרא נמי לא מקבלי טומאה . פ' כ' . ולדבריו האי דקאמרי מפני שהן מנופין . הו' נתינת
 טעם לדבריו אליעזר . דאצטריך לקרא . משום דאל"כ ס"ל דהו' מטמאין . וטעמיה מפני שהן מנופין ומאי דמהדרי רבנן . אינו
 צמחה . אלא בכח המאמר . וכמתמיהוין מפני שהן מנופין קאמרת . אתמהא . דמאי אהני הציפוי . הא מבטל בטל גבייהו'
 וז"ל הר"ב כך פי' הרמב"ם בהלכות מטמא משכב ומושב . ל"ק והרי גמרא ערוך הו' דה"ק שהו' פוסק באיבעית אימא .
 ולשונו של הרמב"ם גם הו' מורה וירה כפירש"י . עך כתב שם בפרק י"א שצפויין כבטליו לגביהו' . דמשמע ודאי דה"ק .
 דזו סהו' ראויין לי' מטמא מפני הצפוי שלהו' . הרי הן כבטליו לגביהו' . אבל בפ' מהלכות כליט . כתב בהספד . וז"ל כלי עץ וכו' .
 שזיפס במתנת טהורין . ואין מקבלין טומאה מאחר שזיפס בטלן הצפוי עלמו טהור . כמו שבארנו ע"כ . וכתב עליו הכ"כ שזס
 פיר' קורקוס ז"ל דהרמב"ם סובר דאדרבה כל הצפויין טהורין ודמין בפרפכ"ב דכלים וחיפין שזיפס טהורין . לאו דוקא שיש . שהו'
 אבן ה"ה מחכת דכל הצפויין טהורין הן . והא דאמרינן בגמ' גבי שלחן דרממנא קרייה עץ . היינו דאי לאו הכי משום צפויין
 הו' טהור . דצפויי טהורין ולא היו צריכין להזהיר שלא יגעו . אבל קרייה עץ . דלא להו' בטל לגבי צפוי . אבל מאר כליט ודאי
 בטליו גבי צפויין כיון דכל צפוי טהור והכלי מנופה בדבר טהור . הרי גם הוא טהור והיא הו' המוסקא דאיבעית אימא . דאע"ב
 דלתיורנא קמא גם (להקטין) (צ"ל להתרצן) הו' הסדרא בהפך . דמשום הצפוי רחוי להטמא' . לאיבעית אימא לא היו הכי .
 וה"ק מאי דעתך . דמשום צפויין ליטמאן יותר והו' בהפך . דצפויין לא מטמאין . דבטליו אגב כלי' . דלא חשיבי כדי שיטמא
 הכלי בשבילו והכלי בשביל עצמו ודאי אינו מטמא' כיון שהוא מנופה . והלכך מפני שהן מנופין לא מטמאין . ואין צריך טעם אחר
 (ולא בטיל) (צ"ל ומבטל בטיל) צפוייהו' . לאו אהני דוקא קאמרי' אלא אכולהו כליט המנופין קאמרי' . והתא מתניתין כפסטה .
 וחכמים אומרים הטעם שאין מטמאין . מפני שהן מנופין . עכ"ל . ואע"ב דתחלת ל' כו' ב' הפער שחורים על זה הסי' דקאמרי'
 דטעמא דא"צ טבילה . לפי שהם מנופין כו' . אבל סיומא דמלתיה לאו הכי הו' . דמסיים והו' ככלי עץ כו' דלפי זה הא דהן מנופין
 אינם ענין הכרח וטעם לטהרתן . דהא בלאו הכי טהורין הן . מפני שהן כלי עץ כו' . אלא שצפויין אינו מעלה . ואינו
 מוריד . והלכך קושיין לדוכתא . דדברי ר"ב בותרין זה את זה . דתחלת דבריו דטעמא דטהורין מפני הצפוי .
 וסוף דבריו דטעמא שהן כלי עץ העשוי לנחת :

סליקה לה סכת חגיגה

וסליקא דה סדר מועד בסייעתא דשמיא

אברך לתיבך וסועד . שובני דהשלים סדר מועד .

ובכן מיסוד חכמי הרשים . אחד ליסוד סדר נשים

שבת ושי"א . להגבור והנורא . על ההחיה ונפירתה . ותכל כל עבודת סדר הבע"ד יום שובב' בו כי טובבחדש החשיני

בשלוש עשרה לחדש . לפרס אלה סועדי ה' סקיא קרש' . על ידי הפועל העוסק בשלאכת הקרש' באמונה הועצר

פסח כנחם בטהור' כשה באשיל' זצ"ל : בקק זאלקוויא : ולע"ע פה ק"ק דיהרגפורט :

ועל ידי הפועל העוסק כמלאכת הקודש הדרוקד דניאל כן בהר"ר יששכר בער מעיר

קאזיל . ממשפחת ברוך . לע"ע בק"ק ר"ג :